

WILDE BIJEN IN RIVIERENLAND

Meer dan de helft van de 360 Nederlandse bijensoorten is bedreigd. De grootste rijkdom aan soorten is te vinden in het heuvelland van Limburg én in het rivierengebied. Ook komen er in stedelijk gebied meer bijensoorten (en ook meer bedreigde bijensoorten) voor dan in agrarisch gebied.

ALGEMENE SOORTEN

Een aantal van die soorten zijn natuurlijk de algemenere soorten die ook in de rest van Nederland voorkomen. De top tien van soorten die in tuinen voorkomen (jaarlijks geteld bij de Nationale Bijentelling) is bijvoorbeeld: honingbij, gehoornde metselbij, rosse metselbij, vosje, gewone sachembij, akkerhommel, aardhommel, bijvlieg, tuinhommel, steenhommel.

TOP TWAALF WILDE BIJEN MET VORKEUR VOOR HET RIVIERENGEBIED

Het voert te ver om al die andere bijensoorten hier ook te noemen en omschrijven, laat staan de soorten zweefvliegen, vlinders en wespen... We volstaan met de tabel op de achterkant van dit werkblad, waarin de top twaalf van bijensoorten met een voorkeur voor het rivierengebied. Je zult deze elders in Nederland minder snel tegenkomen. En ook de helft van deze soorten is bedreigd.

Voor sommige in de tabel genoemde soorten is het wat lastiger om in een Bloemrijk de leefomstandigheden te creëren, omdat ze alleen in natuurrijke omgeving of uiterwaarden voorkomen. Het gaat er ons hier vooral om dat je je realiseert dat de specifieke omstandigheden (bodemgesteldheid, waterhuishouding, plantensoorten) in het rivierengebied hebben gezorgd voor deze variatie aan soorten. En dat is bijzonder!

KNAUTIABIJ

Niet vermeld in de top twaalf, maar wel een speciale vermelding hier verdient de knautiabijs. Deze heeft haar spreidingsgebied alleen in het rivierengebied liggen. Het is een zeldzame bij die bijna alleen maar op de *Knautia arvensis* (beemdkroon) vliegt.

MEER WETEN?

Kort

- Op de [website](#) van de documentaireserie 'Ruimteschip Aarde' kun je na het invullen van je postcode zien hoeveel soorten bijen er in jouw buurt voorkomen. Doen!
- Met deze [zoekkaart](#) kun je proberen enkele algemene wilde bijensoorten in jouw omgeving te herkennen.

Verdieping

- Je kunt een uitgebreide beschrijving en foto per bijensoort opzoeken op de website www.denederlandsebijen.nl.
- Voor de echte diepgravers: lees dit [rapport](#) over wilde bijen en zweefvliegen per landschapstype van Wageningen University & Research.

12 WILDE BIJENSOORTEN MET VOORKEUR VOOR HET RIVIERENGEBIED

bron: WUR/kennisimpuls bestuivers

rode tekst betekent erg zeldzaam in Nederland; staat op de Rode Lijst van bedreigde soorten

BIJENSOORT	LEEFOMGEVING	VOEDSEL	NESTELGELEGENHEID
Weidebij	Weides, bermen, dijken en parken	Diverse bloemen	Graaft nest in bodem op warme spaarzaam begroeide plekken
Donkere klaverzandbij	Extensief beheerde, bloemrijke graslanden, o.a. in uiterwaarden	Vlinderbloemen, veel op rode en witte klaver	Graaft nest in steilwandjes en in de bodem
Gewone dwergzandbij	Voorname in uiterwaarden, parken en tuinen	Zeer veel soorten bloemen	Graaft nest in zowel zand- als kleibodem op niet te dicht begroeide plekken
Halfgladde dwergzandbij	Bosranden, uiterwaarden en ruderales vegetaties	Schermbloemen als fluitenkruid, gewone berenklauw en zevenblad. Maar ook braam, kool en veldereprijs	Graaft nest in de bodem
Ranonkelbij	Bosranden, kleinschalige agrarische gebieden, parken	Boterbloemen	In holle stengels (riet) en dood hout met natuurlijke of kunstmatige gaten
Gehoornde Maskerbij	Droge, warme, bloemrijke ruigten/ graslanden, spoorwegemplacements, dijken en braakliggende terreinen, in natuurontwikkelingsterreinen langs rivieren	Voorkeur voor schermbloemen zoals gewone berenklauw, peen, duizendblad, maar ook op kruisdistel, wilde reseda en zandblauwtje	In stengels van bijvoet, braam en kruisdistel
Brilmaskerbij	Schrale bermen van wegen, kanalen en spoorlijnen, braakliggende industrieterreinen	Sterke voorkeur voor zandblauwtje, maar ook akkerdistel, boerenwormkruid, braam, peen en tormentil	In holle plantenstengels en kevergangen in dood hout
Lookmaskerbij	In stedelijk gebied vooral in (volks)tuinen, moestuinen en langs spoorwegen en ook wel op oude muren en dijken	Verzamelt uitsluitend stuifmeel op look, vaak in tuinen	In bestaande holtes, ook in kunstmatige nestgelegenheden (3-4 mm opening)
Resedamaskerbij	Spoor- en rivierdijken, spoorwegemplacements, tuinen	Reseda-soorten	In bestaande holten in stengels, steilwanden en muren
Groepjesgroefbij	Omgeving met rivierklei en bloemrijke graslanden	Diverse soorten, o.a. wilg, composieten als leeuwentang en kamille, gele kruisbloemigen	Graaft nest in steilwandjes en vlakke bodem
Kattenstaartdikpoot	Langs rivieren en andere waterlichamen met kattenstaart	Grote kattenstaart	Graaft nest in de bodem
Ogentroostdikpoot	Open, bloemrijke plekken als ruderales terreinen, graslanden en dijken langs rivieren	Rode ogentroost	Graaft nest in de bodem tussen de begroeiing